

LEERPLAN BLOEMSIERKUNST

Onderwijsvorm:	BSO
Graad:	3de graad
Jaar:	3de leerjaar SPECIFIEK GEDEELTE
Optie:	Bloemsierkunst
Vakken:	<ul style="list-style-type: none"> - TV Tuinbouw - PV Praktijk tuinbouw - PV/TV Stage tuinbouw
Nummer inspectie:	2013/835/4//

Woord vooraf

Naar aanleiding van de screening van het studiegebied land- en tuinbouw in het schooljaar 2007-2008 besliste de overheid dit studiegebied te hervormen en hertekende zij het aanbod voor de 2de graad van het technisch en beroepssecundair onderwijs. Dit resulteerde in de organisatie van een brede 2de graad met nog slechts één studierichting in BSO, namelijk 'Plant, dier en milieu' en één studierichting in TSO, namelijk 'Plant-, dier- en milieutechnieken' (dit naast de bestaande studierichting 'Biotechnische wetenschappen').

Nadien heeft de overheid beslist om voortbouwend op deze brede 2de graad het aanbod van de 3de graad van het technisch en beroepssecundair te herformuleren.

Analoog met de aanpak voor de invoering van de brede 2de graad in het studiegebied land- en tuinbouw hebben GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en Provinciaal Onderwijs Vlaanderen ervoor geopteerd om netoverschrijdend een set kerncompetenties vast te leggen voor de verschillende studierichtingen van de 3de graad van het technisch en beroepssecundair onderwijs.

De omzetting van deze kerncompetenties naar leerplandoelstellingen werd ontwikkeld door een netoverschrijdende leerplancommissie bestaande uit technisch adviseurs en leraren van de betrokken land- en tuinbouwscholen en pedagogische begeleiders van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen. Dit bood een uitgelezen kans om de expertise van de verschillende scholen en begeleidingsdiensten samen te brengen. Op die manier bevatten de leerplannen voor dit studiegebied de neerslag van een jarenlange onderwijservaring. Onderwijskwaliteit verhoogt door te werken aan de integratie van TV en PV en door het omzetten van de schooleigen visie op de studierichting in concrete leeractiviteiten.

Dit leerplan voor het 3de leerjaar van de 3de graad beroepssecundair onderwijs bouwt verder op deze leerplannen land- en tuinbouw van de 3de graad. Het wordt ingevoerd bij de start van het schooljaar 2013-2014.

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen
Boudewijnlaan 20/21
1000 Brussel
www.pov.be

Inhoudsopgave

1	Situering van het leerplan.....	4
1.1	Visie op de studierichting Bloemsierkunst 3 ^{de} leerjaar 3 ^{de} graad BSO	4
1.2	Gebruiksaanwijzing	5
2	Lessentabel.....	7
3	Kerncompetenties	8
4	Leerplandoelstellingen.....	9
4.1	Veilig, hygiënisch en milieubewust werken in een professionele omgeving	9
4.2	Commercieel en ethisch denken en handelen rekening houdend met de heersende economische marktsituatie	11
4.3	Verantwoordelijk en zelfstandig handelen binnen een professionele omgeving.....	14
4.4	Een efficiënte communicatie voeren en in team werken in een professionele omgeving	15
4.5	Beschikken over een brede en omvangrijke kennis van alle grondstoffen die toegepast worden in een creatie	16
4.6	Op zelfstandige basis commercieel verantwoorde eigentijdse en originele creaties ontwerpen met bloemen en planten	17
4.7	De meest aangewezen verwerkingstechnieken aanwenden bij het uitvoeren van een creatie .	18
4.8	Geavanceerde compositiemogelijkheden en presentatietechnieken en toepassen met creaties in diverse ruimtes.....	19
4.9	Gebruik maken van decoratieve trends buiten de eigen sector bij het ontwerpen en uitvoeren van creaties	20
4.10	Zelf uitgevoerde creaties op een aantrekkelijke, eigentijdse en commercieel verantwoorde manier voorstellen	21
5	Minimale materiële vereisten	22

---

1 SITUERING VAN HET LEERPLAN

1.1 VISIE OP DE STUDIERICHTING BLOEMSIERKUNST 3DE LEERJAAR 3DE GRAAD BSO

Deze studierichting sluit aan op de studierichting Groendecoratie van het 1ste en 2de leerjaar van de 3de graad BSO. De studierichting richt zich tot leerlingen die niet enkel een ruime interesse hebben voor het verwerken van bloemen en planten en het gebruik ervan voor decoratiedoeleinden maar eveneens belangstelling hebben voor alle mogelijke creatieve toepassingen die rechtstreeks of onrechtstreeks verbonden zijn aan decoratieve toepassingen met plantaardige en niet plantaardige materialen. Verder wordt in dit leerjaar de link gelegd met architecturale aspecten, interieurtrends, het creatief omgaan met grondstoffen en kleuren, enz. zodat een vergaande specialisatie kan gerealiseerd worden.

Deze opleiding bereidt leerlingen voor op tewerkstelling m.b.t. groendecoratie, bloembinden, decoratie met sierplanten in binnen- en buitenruimten (standenbouw, tuinen, versiering van ruimten, enz.), plantenverhuur, adviseur in tuincentra, enz. De leerlingen zijn taakgericht en na hun opleiding onmiddellijk inzetbaar op de arbeidsmarkt. Het 3de leerjaar van de 3de graad BSO Bloemsierkunst focust verder op het commerciële aspect binnen een ruime sector. Hierbij wordt ingespeeld op specifieke marktniches waar de verschillende elementen van het werken met bloemen en andere decoratieve materialen aan bod komt.

De technische en praktische opleiding omvat het verwerkingsproces van vooral sierteeltgewassen en het gebruik van de gekweekte planten als decoratie en het ontwerp en onderhoud van creaties. Hierbij wordt aandacht gegeven aan het gebruik van duurzame materialen. Het hoofddaccent van de opleiding ligt echter op de creatieve en commerciële toepassingen rechtstreeks of onrechtstreeks gelinkt aan groendecoratie.

In de opleiding wordt ook aandacht besteed aan communicatieve vaardigheden, kwaliteitsbewustzijn, zelfstandigheid, verantwoordelijkheidszin, doorzettingsvermogen en zin voor initiatief. Deze sleutelvaardigheden kan men zien als elementaire ondernemingszin die elke werknemer of startende zelfstandige nodig heeft in de uitoefening van zijn job.

Tijdens praktijkoefeningen, projectwerk, werkplekleren, wedstrijden en stages doen leerlingen ervaring op met hun toekomstige werkomgeving. Vooral tijdens de stage kunnen leerlingen hun vaardigheden en attitudes toetsen aan reële omstandigheden en de arbeidsmarkt leren kennen.

1.2 GEBRUIKSAANWIJZING

Statuut

Een school wordt door de overheid gefinancierd of gesubsidieerd. In ruil daarvoor bewijst ze dat een behoorlijk studiepeil wordt nagestreefd en bereikt wordt bij de leerlingen. Het leerplan is een middel voor de overheid om na te gaan of de school aan deze kwaliteitseisen voldoet. Daarom dient de school goedgekeurde leerplannen te gebruiken.

Het leerplan fungeert m.a.w. als een juridisch-inhoudelijk contract tussen de overheid en de school of de inrichtende macht. Het is het officiële en bindende basisdocument waarvan de leraar uitgaat bij het vormgeven van zijn onderwijspraktijk.

Globaal concept van het leerplan

Dit leerplan is uitgewerkt voor het 3de leerjaar van de 3de graad BSO, studierichting Bloemsierkunst.

Het leerplan is zeer open uitgewerkt zodat de leerkracht de evoluties in de betrokken sectoren op de voet kan blijven volgen. Hiertoe werden de kerncompetenties vertaald in operationele leerplandoelstellingen. Aan de hand van deze doelstellingen kan elke school zelf een lessenspakket samenstellen. Dit betekent dat de school de leerplandoelstellingen kan clusteren in grote coherente delen. Hiermee wordt het stimuleren van het beleidsvoerend vermogen beoogd. Tevens kan dit concept leiden tot het uitschakelen van overlappingen van leerdoelen.

Voor het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en Provinciaal Onderwijs Vlaanderen is het belangrijk dat elke school bij de realisatie van de doelstellingen verantwoorde keuzes kan maken in functie van de regio waar ze gevestigd is en in functie van de leerlingengroep.

Het wekelijks lessenrooster

Tegenover elk structuuronderdeel staat per school een wekelijks lessenrooster.

Het wekelijks lessenrooster omvat de vakken van de basisvorming en het specifiek gedeelte, en eventueel een complementair gedeelte (complementair aanbod dat de school of zelfs de leerling kiest).

Dit leerplan omvat het specifiek gedeelte van de studierichting Bloemsierkunst, 3de leerjaar van de 3de graad BSO. Er wordt geen lessenrooster opgenomen aangezien de overheid de scholen de ruimte geeft om zelf te bepalen hoeveel uren zij nodig hebben om de leerplandoelstellingen te realiseren. De scholen dienen wel rekening te houden met het feit dat minimum 28 lesuren door goedgekeurde leerplannen moeten ingevuld worden.

Voor de omvang van het specifiek gedeelte moet de school in eerste instantie een voorafname doen voor de realisatie van de vakken van de basisvorming. Het resterend gedeelte kan dan volledig besteed worden aan het specifiek gedeelte. Het is de verantwoordelijkheid van de school om zelf een lessentabel op te stellen en deze ter beschikking te houden van de overheid.

De leerplandoelstellingen uitgewerkt op basis van de kerncompetenties

Per kerncompetentie worden leerplandoelstellingen geformuleerd. Deze doelstellingen geven informatie over kennis, vaardigheden en attitudes waarover een leerling dient te beschikken om die bepaalde kerncompetentie te verwerven.

De doelstellingen zijn zo operationeel mogelijk geformuleerd en dienen als basis bij de evaluatie van de leerlingen.

Wenst de school/een leerkracht zicht te krijgen op de verworven competenties van de leerling dan dient zij/hij rekening te houden met de evaluatie van de verschillende doelstellingen die aan één competentie verbonden zijn.

Realisatie van de leerplandoelstellingen

Het uitwerken van leerinhouden zal het voorwerp uitmaken van vakgroepwerking. Hierbij vertrekt de vakwerkgroep vanuit de doelstellingen die uitgeschreven werden in het leerplan. Er wordt op gelet dat er ruimte is voor 'eigen inbreng' van de leraar. De leerinhouden zullen verdeeld worden onder de leerkrachten in functie van de bekwaamheidsbewijzen, de specialisatie, de vooropgestelde onderwerpen en uitwerking. Die verdeling zal per schooljaar en per leraar opgenomen worden in het jaarplan en ter beschikking worden gesteld van de inspectie. Elke individuele leraar zal dan op basis van het jaarplan en in overleg met de vakwerkgroep een jaarvorderingsplan maken.

Het jaarvorderingsplan helpt de leraar bij zelfcontrole en reflectie op de realisatie van het leerplan. Dit gebeurt in verticale en horizontale afstemming met vakcollega's. Een leraar kan steeds nagaan welke doelstellingen reeds gerealiseerd werden en welke niet en welke de reden hiervoor is. Op het ogenblik dat de reden hiervoor duidelijk is kan de leraar en/of de vakwerkgroep bijsturen.

---

2 LESSENTABEL

Zoals gesteld bij de situering van het leerplan is het de verantwoordelijkheid van de school om zelf een lessentabel op te stellen en deze ter beschikking te houden van de overheid.

Volgende vakken kunnen opgenomen worden in het specifiek gedeelte:

- TV Tuinbouw
- PV Praktijk tuinbouw
- PV/TV Stage tuinbouw

---

3 KERNCOMPETENTIES

In overleg tussen GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en Provinciaal Onderwijs Vlaanderen is een set kerncompetenties vastgelegd voor de studierichting Bloemsierkunst, 3de leerjaar van de 3de graad van het beroepssecundair onderwijs.

Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in algemene en specifieke kerncompetenties. Elke kerncompetentie wordt verder gespecificeerd in verschillende leerplandoelstellingen.

ALGEMEEN

1. Veilig, hygiënisch en milieubewust werken in een professionele omgeving.
2. Commercieel en ethisch denken en handelen rekening houdend met de heersende economische marktsituatie.
3. Verantwoordelijk en zelfstandig handelen binnen een professionele omgeving.
4. Een efficiënte communicatie voeren en in team werken in een professionele omgeving.

SPECIFIEK

5. Beschikken over een brede en omvangrijke kennis van alle grondstoffen¹ die toegepast worden in een creatie.
6. Op zelfstandige basis commercieel verantwoorde eigentijdse en originele creaties ontwerpen met bloemen en planten.
7. De meest aangewezen verwerkingstechnieken aanwenden bij het uitvoeren van een creatie.
8. Geavanceerde compositiemogelijkheden en presentatietechnieken toepassen met creaties in diverse ruimtes.
9. Gebruik maken van decoratieve trends buiten de eigen sector bij het ontwerpen en uitvoeren van creaties.
10. De zelf uitgevoerde creaties op een aantrekkelijke, eigentijdse en commercieel verantwoorde manier voorstellen.

---

¹ bij de uitwerking van deze kerncompetentie in de leerplandoelen verduidelijken dat we met grondstoffen bloemen, planten en andere materialen bedoelen

4 LEERPLANDOELSTELLINGEN

4.1 VEILIG, HYGIËNISCH EN MILIEUBEWUST WERKEN IN EEN PROFESSIONELE OMGEVING	
LEERPLANDOELSTELLINGEN	WENKEN
1. De leerlingen kunnen problemen zelfstandig of in overleg met de verantwoordelijke oplossen.	<ul style="list-style-type: none"> - een probleem op de juiste manier omschrijven - onderscheid kunnen maken tussen kleine en grote problemen - omgaan met klachten - adequaat met problemen omgaan - een oplossing geven aan een probleem
2. De leerlingen kunnen taken uitvoeren rekening houdend met de verplichtingen inzake veiligheid en gezondheid.	<ul style="list-style-type: none"> - de werkplek en directe omgeving schoonhouden - omgaan met waarschuwings- en veiligheidspictogrammen - nemen en toepassen van hygiënische maatregelen
3. De leerlingen kunnen adequaat optreden in gevaarlijke situaties.	<ul style="list-style-type: none"> - gevaarlijke situaties herkennen - op de hoogte zijn van afspraken en procedures bij gevaarlijke situaties - inschatten hoe men snel en efficiënt omgaat met een gevaarlijke situatie - juist handelen volgens de voorgeschreven afspraken en procedures bij een gevaarlijke situatie
4. De leerlingen werken ergonomisch.	<ul style="list-style-type: none"> - op de hoogte zijn van het belang van ergonomie - een ergonomische werkhouding aannemen - hef- en tiltechnieken toepassen

5. De leerlingen gebruiken de arbeidsmiddelen volgens de voorgeschreven richtlijnen.	<ul style="list-style-type: none"> - het materiaal veilig en volgens voorschriften gebruiken en reinigen
6. De leerlingen gebruiken producten met gevaarlijke eigenschappen op de juiste manier.	<ul style="list-style-type: none"> - etiketten juist lezen en interpreteren - de gebruiksaanwijzing van een product lezen en correct toepassen - producten in de oorspronkelijke verpakking bewaren - licht ontvlambare producten uit de buurt van vuur en warmtebronnen houden - producten op de juiste manier stockeren
7. De leerlingen gebruiken persoonlijke beschermingsmiddelen op de juiste manier.	<ul style="list-style-type: none"> - weten wat het doel is van persoonlijke beschermingsmiddelen - enkel persoonlijke beschermingsmiddelen met CE-markering gebruiken - goede staat van een persoonlijk beschermingsmiddel nagaan
8. De leerlingen werken milieubewust.	<ul style="list-style-type: none"> - afval- en restproducten sorteren - efficiënt omgaan met stroomverbruik, omgevingstemperatuur, water, materialen, ...

4.2 COMMERCIEEL EN ETHISCH DENKEN EN HANDELEN REKENING HOUDEND MET DE HEERSENDE ECONOMISCHE MARKTSITUATIE	
LEERPLANDOELSTELLINGEN	WENKEN
1. De leerlingen kunnen de eigen werkzaamheden voorbereiden, uitvoeren, evalueren en bijsturen.	<ul style="list-style-type: none"> - de kwaliteitscirkel (PDCA) tijdens alle opdrachten en werkzaamheden toepassen - op voorhand een projectplanning met bijhorend tijdschema uitwerken - tijdens de uitvoering van een project voortdurend en permanent de eigen werkzaamheden aftoetsen ten opzichte van de gestelde verwachtingen - tijdens de uitvoering steeds aandacht hebben voor een kwaliteitsvolle aanpak - tijdens de uitvoering van een project op een adequate wijze de verdere realisatie bijsturen op basis van tussentijdse evaluatie - na afloop van het project het doorlopen proces en het eindproduct kritisch evalueren - de tevredenheid van de klant nagaan
2. De leerlingen kunnen op een verantwoorde wijze het meest aangewezen aankoopkanaal selecteren op basis van een kosten-batenanalyse en de mogelijkheden op de leveranciersmarkt .	<ul style="list-style-type: none"> - inzicht in de werking van veiling en groothandel - rekening houden met prijsschommelingen - bezoeken aan de veiling - bezoeken aan vakbeurzen in functie van een verkenning van het aanbod bij geschikte leveranciers
3. De leerlingen kunnen inspelen op trends binnen de sector.	<ul style="list-style-type: none"> - vakliteratuur raadplegen en opvolgen in het kader van trends - studie uitstappen, bloemschikevenementen, beursbezoeken, enz. - eigentijds creaties ontwerpen en uitwerken die inspelen op trends - inzicht in gebruik en meerwaarde van planten in werk- en leefomgeving

<p>4. De leerlingen hebben inzicht in verschillende uitbatingsvormen in relatie tot de wijze van ondernemen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - verschillende soorten uitbatingsvormen zoals winkels, workshops, freelance-activiteiten, ateliers, evenementen, enz. - typische eigenschappen van deze uitbatingsvormen - de meest geschikte uitbatingsvorm selecteren in functie van het bedrijfsdoel
<p>5. De leerlingen kunnen verschillende vormen van publiciteit ontwerpen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - geschikte vormen van publiciteit uitkiezen, bespreken en uitwerken - bepalen welke vormen van publiciteit geschikt is voor een specifieke onderneming - ICT-mogelijkheden functioneel gebruiken bij het ontwerpen van publiciteit (bv. fotografie, beeldbewerking, ontwikkeling website, tekstverwerking en lay-out, actuele trends (kunstinitiatie), vectoraal ontwerp, illustratie, videobewerking)
<p>6. De leerlingen kunnen relevante informatie verzamelen in functie van het inplannen van een onderneming.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - verzamelen van info zoals concurrentie, ligging en bereikbaarheid, klantenpotentieel, enz. - link tussen locatie en uitbatingsvorm
<p>7. De leerlingen kunnen een functionele werk- en/of verkoopomgeving ontwerpen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ontwerpen van een etalage, verkoopsruimte, atelier
<p>8. De leerlingen kunnen een geschikt assortiment samenstellen horende bij een gekozen uitbatingsvorm.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - een commercieel verantwoord assortiment samenstellen van planten, bloemen en aanverwante artikelen
<p>9. De leerlingen kunnen door in te spelen op sfeer hun producten onder de aandacht brengen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - logo en naambepaling - uitstraling van het totale winkelconcept (verlichting, muziek, presentatie, toegankelijkheid, enz.) - marketing mix

---

10. De leerlingen kunnen inspelen op piek- en dalmomenten binnen de sector.	<ul style="list-style-type: none"> - inspelen op weersomstandigheden, feestdagen, ... - aankoop afstemmen op de vraag van het moment - werkverdeling - flexibel inspelen op onvoorziene omstandigheden
11. De leerlingen kunnen het maken van een creatie in relatie brengen met het commercieel rendement.	<ul style="list-style-type: none"> - benodigde werktijd inschatten - de meest aangewezen techniek selecteren om zo efficiënt en snel mogelijk tot een kwaliteitsvol eindproduct te komen

4.3 VERANTWOORDELIJK EN ZELFSTANDIG HANDELEN BINNEN EEN PROFESSIONELE OMGEVING	
LEERPLANDOELSTELLINGEN	WENKEN
1. De leerlingen kunnen verantwoordelijkheid opnemen bij het uitvoeren van opgelegde taken.	<ul style="list-style-type: none"> - aandacht besteden aan volgende sleutelvaardigheden: <ul style="list-style-type: none"> ♦ betrouwbaarheid ♦ stiptheid ♦ sociale houding ♦ luisterbereidheid ♦ doorzettingsvermogen - toepassing binnen de lessen en de stages
2. De leerlingen weten welke beroepshoudingen en persoonlijke eigenschappen belangrijk zijn om op een verantwoorde en commerciële manier een handelszaak uit te baten.	<ul style="list-style-type: none"> - studie van het stagebedrijf (mentor) - zelfevaluatie inzake de noodzakelijke houdingen en persoonlijke eigenschappen
3. De leerlingen kunnen zelfstandig een opdracht uitvoeren.	<ul style="list-style-type: none"> - zin voor initiatief - opstellen van een werkplanning - inspelen op mogelijke werkzaamheden
4. De leerlingen gebruiken de grondstoffen op een economisch verantwoorde manier.	<ul style="list-style-type: none"> - materialen zodanig verwerken dat het eindproduct een hoog commercieel rendement heeft

4.4 EEN EFFICIËNTE COMMUNICATIE VOEREN EN IN TEAM WERKEN IN EEN PROFESSIONELE OMGEVING	
LEERPLANDOELSTELLINGEN	WENKEN
1. De leerlingen kunnen verkoopgesprekken voeren en verkooptechnieken toepassen.	<ul style="list-style-type: none"> - klanten op de juiste manier benaderen - luisteren naar de behoefte van de klant - klanten bedienen - gewone en telefonische bestellingen afwerken - eigenschappen van een goed verkoper
2. De leerlingen kunnen gericht en efficiënt communiceren naar klanten, medewerkers, leveranciers, ...	<ul style="list-style-type: none"> - met verschillende soorten klanten omgaan - verschil tussen interne en externe communicatie - public relations - aandacht voor zowel verbale als niet-verbale communicatie
3. De leerlingen kunnen omgaan met klachten en deze correct afhandelen.	<ul style="list-style-type: none"> - lijst van veel voorkomende klachten en oplossingen - tevredenheid van klanten nagaan
4. De leerlingen kunnen in team werken.	<ul style="list-style-type: none"> - omgaan met opdrachtverdelingen - werkafspraken maken

4.5 BESCHIKKEN OVER EEN BREDE EN OMVANGRIJKE KENNIS VAN ALLE GRONDSTOFFEN DIE TOEGEPAST WORDEN IN EEN CREATIE	
LEERPLANDOELSTELLINGEN	WENKEN
<p>1. De leerlingen kunnen bepalen welke grondstoffen geschikt zijn om in verschillende creaties toe te passen.</p> <p><i>Opmerking: met grondstoffen worden zowel bloemen, planten en andere materialen bedoeld</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - een keuze maken tussen de grondstoffen (levende en dode materialen) op de markt verkrijgbaar zijn en deze in verschillende arrangement toepassen - inzicht in de verkrijgbaarheid (periode) van bepaalde grondstoffen - seizoenartikelen
<p>2. De leerlingen zijn op de hoogte van nieuwigheden op de markt en kunnen ze in eigentijdse creaties toepassen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - inspelen op trends qua gebruik van grondstoffen - bezoek beurzen - via vakliteratuur, wedstrijden, internet en tijdschriften op de hoogte blijven van nieuwe grondstoffen
<p>3. De leerlingen kunnen op de juiste wijze de gekozen grondstoffen creatief en verantwoord verwerken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - eigenschappen van de grondstoffen in functie van verwerking en toepassing
<p>4. De leerlingen weten waar ze specifieke grondstoffen kunnen aankopen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zicht op verschillende aankoopkanalen - aankopen op afstand
<p>5. De leerlingen kunnen de grondstoffen behandelen, bewerken, verzorgen en bewaren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - basiskennis en eigenschappen van de gebruikte grondstoffen - onderzoeken wat de mogelijkheden en eigenschappen zijn van nieuwe grondstoffen

4.6 OP ZELFSTANDIGE BASIS COMMERCIEEL VERANTWOORDE EIGENTIJDSE EN ORIGINELE CREATIES ONTWERPEN MET BLOEMEN EN PLANTEN	
LEERPLANDOELSTELLINGEN	WENKEN
1. De leerlingen kunnen eigentijdse creaties ontwerpen, uitvoeren en beoordelen op hun commerciële waarde.	<ul style="list-style-type: none"> - voor de gekozen creaties de meest commerciële techniek toepassen - materiaalkeuze bepalen om een arrangement voldoende commerciële waarde te geven - uitvoeren van een prijsberekening
2. De leerlingen kunnen technieken en materialen combineren om tot een vernieuwend resultaat te komen.	<ul style="list-style-type: none"> - met materialen en technieken experimenteren om vernieuwend te werken en op deze manier opvallend en commercieel te zijn
3. De leerlingen kunnen creaties met bloemen en planten ontwerpen in harmonie met de factoren waarin ze gebruikt of gepresenteerd worden.	<ul style="list-style-type: none"> - bruidsboeket in harmonie met kleding - autoversiering aangepast aan de auto - florale objecten afgestemd op specifieke ruimtes
4. De leerlingen kunnen creaties ontwerpen voor een grote of kleine ruimte.	<ul style="list-style-type: none"> - aandacht aan architecturale vormgeving - aandacht aan groeiomstandigheden, onderhoud, ... - rekening houden met andere factoren zoals lichtinval, kleur en indeling van de ruimte, ...

4.7 DE MEEST AANGEWENZEN VERWERKINGSTECHNIKEN AANWENDEN BIJ HET UITVOEREN VAN EEN CREATIE	
LEERPLANDOELSTELLINGEN	WENKEN
1. De leerlingen kunnen in opdrachten een kritische keuze maken wat betreft de mogelijke verwerkingstechnieken.	<ul style="list-style-type: none"> - voor- en nadelen van een bepaalde verwerkingstechniek onderzoeken - voorbeelden van verwerkingstechnieken: bindtechnieken, lijmtechnieken, draadtechnieken, steekschuimtechnieken, lastechnieken, technieken voor het werken met klei, ...) - de juiste verwerkingstechniek bepalen naargelang toepassing en omgevingscontext
2. De leerlingen kunnen de meest aangewezen verwerkingstechnieken gebruiken bij de realisatie van een creatie.	<ul style="list-style-type: none"> - de juiste technieken aanwenden in verschillende creaties - rekening houden met de houdbaarheid van de materialen - relatie tussen technieken en grondstoffen - rekening houden met het commerciële aspect (benodigde tijd voor het realiseren van een creatie)
3. De leerlingen zijn op de hoogte van trends qua verwerkingstechnieken binnen de sector.	<ul style="list-style-type: none"> - op de hoogte zijn en blijven van nieuwe verwerkingstechnieken - nieuwe verwerkingstechnieken toepassen in creaties

4.8 GEAVANCEERDE COMPOSITIEMOGELIJKHEDEN EN PRESENTATIETECHNIEKEN EN TOEPASSEN MET CREATIES IN DIVERSE RUIMTES

LEERPLANDOELSTELLINGEN	WENKEN
<p>1. De leerlingen kunnen ontwerpen maken voor ruimtes in verschillende stijlen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rekening houden met stijlkenmerken van een ruimte - kleur, lichtinval, vorm, enz. - sfeer die een bepaalde ruimte uitstraalt - binnen en buiten composities ontwerpen - rekening houden met de eigenschappen van de grondstoffen zoals groeiomstandigheden, verzorging, houdbaarheid, enz.
<p>2. De leerlingen kunnen verschillende compositiemogelijkheden toepassen in een ruimte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - verschillende onderdelen samenbrengen in een harmonieus geheel - de creatie afstemmen in combinatie met andere decoratieve elementen binnen de ruimte
<p>3. De leerlingen kunnen een creatie presenteren rekening houden met de omgevingscontext.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - de kenmerken van een ruimte inschatten - rekening houden met de ruimtelijke kenmerken bij het presenteren van de creatie - de meerwaarde van een presentatie op het product (verlichting, achtergrond, ruimtelijke positie, ...) - verschillende presentatietechnieken toepassen rekening houdend met omgevingsvariabelen zoals kleur, licht, achtergrond, enz.
<p>4. De leerlingen kunnen de relatie tussen presentatie en verkoop toelichten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - de toegevoegde waarde van een presentatie op het verkoop verhogend effect

4.9 GEBRUIK MAKEN VAN DECORATIEVE TRENDS BUITEN DE EIGEN SECTOR BIJ HET ONTWERPEN EN UITVOEREN VAN CREATIES	
LEERPLANDOELSTELLINGEN	WENKEN
1. De leerlingen kennen de trends binnen aanverwante sectoren.	<ul style="list-style-type: none"> - trends binnen stagebedrijven, bloemschikwedstrijden, groothandel in snijbloemen en snijmaterialen, enz. in kaart brengen en benoemen - opzoeken en analyseren van trends binnen aanverwante sectoren: interieur, kleding, enz.
2. De leerlingen kunnen bepalen op welke trends men inspeelt bij een creatie rekening houdend met de eigen persoonlijkheid en de doelgroep die men wil bereiken.	<ul style="list-style-type: none"> - kennis van het klantenprofiel - inzicht in regionale en lokale kenmerken en eigenheden - relatie tussen sfeer (uitstraling) en doelgroep

4.10 ZELF UITGEVOERDE CREATIES OP EEN AANTREKKELIJKE, EIGENTIJDSE EN COMMERCIEEL VERANTWOORDE MANIER VOORSTELLEN

LEERPLANDOELSTELLINGEN	WENKEN
1. De leerlingen kunnen een presentatie uitwerken om hun creaties op een commerciële manier te presenteren.	<ul style="list-style-type: none"> - verschillende tekentechnieken om creaties visueel voor te stellen - maquettebouw
2. De leerlingen kunnen bepalen welke vorm van klantenservice verkoop bevorderend kan werken.	<ul style="list-style-type: none"> - rekening houden met het kostenverhogend aspect van service - onderscheid in verschillende vormen van klantenservice
3. De leerlingen kunnen bepalen welke locatie commercieel is voor het uitbaten van een handelszaak.	<ul style="list-style-type: none"> - beïnvloedende factoren zoals parkeerruimte, passage van mensen, mogelijkheid tot binnen en buitenpresentatie, ligging ten opzichte van zon en wind, ...
4. De leerlingen kunnen een portfolio opstellen van hun eigen creaties.	<ul style="list-style-type: none"> - kenmerken van een kwaliteitsvolle en aantrekkelijke portfolio

---

5 MINIMALE MATERIËLE VEREISTEN

Algemene infrastructuur

- ruim klaslokaal met stoelen en tafels, kasten
- een informaticalokaal met computer(s) met internetaansluiting
- indien mogelijk, gezien de infrastructuur van de school, een ruime schoolbibliotheek zodat er ter plekke informatiebronnen kunnen worden geraadpleegd
- buitenvoorziening: minimale groenvoorziening in de school of omgeving
- de uitrusting en inrichting van de lokalen, met inbegrip van de werkplaatsen en de vaklokalen dienen te voldoen aan de technische voorschriften inzake arbeidsveiligheid van de codex over het welzijn op het werk en de milieuwetgeving Vlarem.

Algemene benodigdheden

- multimedia-apparatuur en -benodigdheden
- didactisch materiaal, tijdschriften en vakliteratuur

Specifiek materiaal

- werktafels voor de leerlingen
- waterbakken voor steekschuim
- stromend water
- presentatieruimte
- etalage en decoratieattributen
- basismaterialen voor opbouw van ondergronden, decoratie, standen, enz.
- hulpmaterialen zoals lijm, prikkers, steekschuimhouders, nagels, verbindingsmaterialen, steundraden
- florale en niet florale objecten
- mogelijkheid tot verwerken van natuurlijke grondstoffen:
  - klei (opbouw en draaien)
  - gips
  - textielverharder
  - verftechnieken

Persoonlijk materiaal

- opbergruimte voor materiaal
- mes, snoeischaar, draadtang en schaar
- bijmaterialen voor bloemsierkunst
- verschillende soorten draad, krammen, spelden